

Stichting Behoud Erfgoed Oirschot

secretariaat; Spoordonkseweg 36 5688 KD s.beo@hotmail.com website :www.sbeo.n

Jaarverslag SBEO 2012

Algemeen

De Stichting Behoud Erfgoed Oirschot (SBEO) stelt zich ten doel het behoud en de bescherming van het stedenbouwkundige, architectonische en landschappelijke erfgoed inclusief de historische ondergrond alsmede de kwaliteit van het (leef)milieu van de gemeente Oirschot en directe omgeving.

Bestuur

De Stichting heeft een bestuur dat bestaat uit vier personen te weten:

Frans Adriaanse voorzitter

Ben van Dorst secretaris

Ton Pel penningmeester

Johan Jansen lid

Het bestuur kwam maandelijks bijeen. Het streeft een zo groot mogelijke transparantie van haar activiteiten na. De verslagen van deze bijeenkomsten werden dan ook verspreid naar onze vrienden maar ook naar een aantal geïnteresseerden, waaronder de gemeente Oirschot en gepubliceerd op onze website. Hoe meer onze achtergronden en zienswijzen duidelijk worden bij de Oirschotse bevolking hoe groter de kans is dat men de schoonheid van onze dorpen gaat zien en men bereid is voor het behoud ervan enige offers te brengen.

Onze activiteiten worden ook steeds meer gewaardeerd door de gemeente, de politieke partijen en andere instellingen, die zich met het behoud van het erfgoed bezig houden. We worden ook steeds meer en beter betrokken in allerlei overlegstructuren, ook door de gemeente.

Vrienden

De werkzaamheden van de Stichting worden financieel ondersteund door de vrienden. Aan het eind van het jaar hadden we 73 vrienden.

De vrienden kwamen eenmaal bijeen op 7 juni in de Watermolen in Spoordonk.

Mevr. Ria Berkvens van de SRE presenteerde de Erfgoedkaart, duidelijk en vlot gebracht.

Aanleiding voor een levendige "discussie", met hier en daar nog hints.

Verder werd het jaarverslag en het financieel verslag gepresenteerd en goedgekeurd.

Een geslaagde avond maar toch te weinig vrienden aanwezig naar ons idee.

Werkgroepen

De activiteiten van de Stichting worden afhankelijk van het project, krachtig ondersteund door werkgroepen.

De volgende werkgroepen zijn 2012 actief geweest:

Werkgroep Legerplaats Oirschot

Frans Adriaanse

Harrie van Buul

Johan Jansen

Werkgroep Bestemmingsplan buitengebied

Gerard Vinke
Pieter Goossen
Ton Pel
Frans Adriaanse

Werkgroep Wageningen

Ben van Dorst
Ton Pel
Frans Adriaanse

Overleg gemeente, monumentenbeleid.

Er is in 2012 4 maal overleg geweest met de portefeuillehouder burgemeester Ruud Severijns over diverse zaken betreffende het monumentenbeleid en het behoud van het Oirschots erfgoed.

In het overleg van 26 maart deelde de burgemeester mee dat hij zeer gepikeerd was over een brief van ons. Wij wilden in deze brief alleen maar onze grote bezorgdheid uiten omtrent het feit dat Cultuurhistorie onvoldoende in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 is meegenomen.

Wij hebben naar aanleiding van het bovenstaande, een brief geschreven waarin wij nadere nuancering hebben aangebracht.

3 oktober heeft onze voorzitter een gesprek gehad met de burgemeester over de kazerne.

Projecten

De volgende projecten speelden gedurende het jaar 2012:

Bestemmingsplan buitengebied 2010 fase 1

Onze advocaat Dijk heeft een verweerschrift geschreven

Ons bezwaarschrift is behandeld door de Raad van State in Den Haag op 25 april.

We hebben van de Raad van State op één punt gelijk gekregen.

Bestemmingsplan Buitengebied 2013 fase 2.

We hebben een lijst van beeldbepalende, karakteristieke en te beschermen panden, onverharde wegen, oude akkers en gebieden opgesteld en deze aan Peter van Gerven van de gemeente Oirschot aangeboden.

Wij hebben deel genomen aan de klankbordgroep voor bestemmingsplan buitengebied fase 2 en zijn erg bezorgd dat cultuurhistorie onvoldoende meegenomen wordt. We hebben daarover een brief geschreven aan B&W. Per 1 januari 2012 dient de cultuurhistorie namelijk in de bestemmingsplannen opgenomen te worden. Deze brief was de reden dat de portefeuillehouder het overleg met ons had opgeschort.

Wij hebben daarna een uitgebreid en vruchtbaar gesprek gehad met de projectgroep onder leiding van mevr. Renee Koning. Belangrijke onderdelen van de Erfgoedkaart zijn nu in samenwerking met de SBEO in het plan ingebracht.

Er waren 2 bijeenkomsten van de klankbord groep. Op 22 juni hebben Frans, Gerrit en Gerard in een schrijven aan de Gemeente gereageerd op het ontwerpbestemmingsplan.

Wij hebben een inspraakreactie op het ontwerp bestemmingsplan toegestuurd aan de gemeente.

Vanaf 30 november heeft het plan ter inzage gelegen.

Monumentenbeleid

De gewijzigde kadernota is behandeld in een opiniërende raadsvergadering op 21 mei. Alle partijen waren akkoord met deze nota. De motie Mauser is nu van tafel.

Open monumentendag

Op zaterdag 8 september was de SBEO aanwezig met een stand in de tuin van Baest die toen voor het publiek was opengesteld. Helaas was de publieke belangstelling zeer gering. Dit werd waarschijnlijk veroorzaakt door bangmakeij in de pers over de te verwachten grote verkeersoverlast.

Kasteel Groot Bijstervelt

Half december 2011 hebben de laatste paters het klooster verlaten. Op 17 december 2011 is er nog een open dag voor belangstellenden geweest. Ook de SBEO was aanwezig met het onderzoek van de universiteit van Wageningen. Er wonen nu tijdelijk antikraak bewoners. 9 januari 2012 hebben we een gesprek gehad met wethouder Piet Machielsen over de plannen. Er is toen een marktconsultatie gehouden. Wij hebben daar in een brief op gereageerd. De belangrijkste punten uit deze brief zijn:

- 1) De SBEO waardeert het voornemen van B&W van Oirschot om de kapel en de tuin de status van gemeentelijk monument toe te kennen. Verder staat zij achter het besluit van de gemeente het complex als voormalig klooster te behouden met de zijvleugels, de kapel, de Calvarieberg, de begraafplaats en de Lourdesgrot.
- 2) De zijvleugels en de slechte haakse oostvleugel van het klooster zijn rijksmonument omdat deze aan het voormalig kasteel aangebouwd zijn. De kapel is ook aangebouwd maar is geen rijksmonument, een merkwaardig besluit van het rijk.
- 3) Bij de voorwaarden voor verkoop moet duidelijk gesteld worden dat de tuin met de vijver een openbaar toegankelijk gemeentepark zal gaan worden.
- 4) Op de nieuwe Erfgoedkaart Oirschot is het gebied van de voormalige oprijlaan van het kasteel van de Bestseweg naar de Montfortlaan met een zeer hoge cultuurhistorische waarde aangeduid. In hoeverre wordt deze oude relatie hersteld en wordt hier ook rekening mee gehouden met de herbesteding van het complex ?

Na de marktconsultatie heeft de gemeente de resultaten verwerkt in de "Discussienota kaderstelling Groot Bijstervelt" welke is besproken in een opiniërende raadsvergadering op 11 juni in de Montfortzaal van Groot Bijstervelt.

Op 31 mei hebben wij hierover een gesprek gehad met de gemeente.

Ons standpunt is dat de kloostergebouwen met zijvleugels behouden dienen te blijven.

Voor de verkoop is daarna een makelaar ingeschakeld.

B&W hebben aan de gemeenteraad (als formeel eigenaar) voorgesteld om de kapel en het park aan te wijzen als gemeentelijk monument. De SBEO heeft een brief met dankbetuiging aan B&W gestuurd.

Wetenschapswinkel Universiteit Wageningen

Er is in 2010 een opdracht verstrekt aan de Wetenschapswinkel om een studie te verrichten naar de waarde van de bolle/open akkers.

Begin 2012 is de student Thijs Dolders begonnen met zijn rapport. Er heeft een bijeenkomst van de begeleidingscommissie op 8 mei in Wageningen plaats gehad die door Ben en Ton is bijgewoond.

21 juni is door de student Thijs Dolders, een gedeeltelijk rapport gepresenteerd in Oirschot.

De SBEO was niet enthousiast, omdat tot op dat moment de vraagstelling niet beantwoord was.

28 november is de begeleidingscommissie bij elkaar geweest in Wageningen voor een laatste evaluatie. Een dag van te voren kregen wij het concept rapport toegezonden, waardoor de meeste leden het rapport amper hadden kunnen bestuderen. Verder bleek het totaal niet te voldoen aan onze verwachtingen. Onze opmerkingen worden verwerkt.

Inventarisatie gebouwen legerplaats Oirschot

In 2012 is verder gewerkt aan de inventarisatie, het maken van foto's, verzamelen van verdere informatie waaronder plattegronden.

Daarna zijn de teksten geschreven en is het conceptrapport opgesteld.

Het conceptrapport is daarna verstuurd voor commentaar naar Dienst Vastgoed van Defensie, Provincie (dr. Wies van Leeuwen) en naar de weduwe J. Matthyse.

Onze voorzitter Frans Adriaanse heeft op donderdag 19 april een presentatie gegeven op een bijeenkomst van de SBEO samen met de Heemkundekring. Het was een zeer drukke bijeenkomst waarbij we veel positieve reacties hebben ontvangen. Helaas ontbraken vertegenwoordigers van de gemeente en de politiek.

Frans heeft zijn presentatie nog aangepast en toegestuurd aan de leiding van de legerplaats.

Het conceptrapport is ook verstuurd naar Wouter Kreike van de SRE en naar Eric Kleijn van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Op 11 september heeft er een gesprek met kolonel Valk en luitenant-kolonel Suykerbuijck plaats gevonden. Het was een goed gesprek waarin beide heren hun enthousiasme toonden voor het rapport.

Alle gebouwen op de legerplaats zijn "in gebruik" van de Dienst Vastgoed Defensie Zuid Nederland. Volgens beide heren speelt deze dienst met de gedachte om een 15tal gebouwen in het z.g. oude eiland en de bioscoop te behouden.

We hebben contact gehad met Erik Kleijn Hoofd Gebouwd Erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Hij was aangenaam verrast over het rapport en zal de bioscoop doorsturen naar de nominatiecommissie die een voordracht zal maken voor de laatste 100 aan te wijzen Rijksmonumenten uit de Wederopbouwperiode.

Het rapport over de kazerne is op 14 december aangeboden aan Kolonel H.P. Valk en aan de burgemeester van Oirschot Ruud Severijns.

Tevens waren aanwezig Peter Nijhof verantwoordelijk voor het militair erfgoed binnen de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Frits Speetjens voorzitter van de Monumentencommissie van de gemeente Oirschot en Majoor H.P. Feddema namens de kazerne Oirschot.

Peter Nijhof was zeer enthousiast over het rapport en over de gebouwen die hij heeft kunnen bekijken. Hij gaat zich sterk maken voor de bescherming en het behoud van de belangrijkste gebouwen. Hij nodigde ons ook uit om op 25 januari een presentatie over de kazerne te houden in Amersfoort bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

26 september heeft de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot onder leiding van de SBEO een fietstocht over het kazerneterrein gehouden. De deelname was groot en men vond het een zeer geslaagd bezoek.

Erfgoedkaart Oirschot

Het Cultuur Historisch beleids gedeelte dient nog opgesteld en in de Raad behandeld te worden.

Wij zijn van mening dat deze Erfgoedkaart de basis dient te vormen voor het Bestemmingsplan Buitengebied fase 2.

Erfgoedverordening

De nieuwe Erfgoedverordening is op 23 oktober door de gemeenteraad aangenomen. De oude Monumentenverordening is hierbij vervallen. De motie Mauser is daarna door de gemeenteraad geschrapt. Alleen de VVD, D66 en DGM waren daar tegen.

Naamgeving

Gezien de grote verdienste van de vroegere burgemeester E. Steger voor het erfgoed van Oirschot zou het aanbeveling verdienen hem met een straatnaam alsnog te eren.

Aangezien hij erelid is van de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot lijkt het gepast dat wij hen zullen voorstellen samen met ons op te trekken.

De SBEO heeft samen met de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot een verzoek gericht aan B&W. We wachten nog op een reactie van de gemeente.

STIKA plattelandsvernieuwing

Uit de regeling Stimuleringskader (STIKA) plattelandsvernieuwing is er geld beschikbaar gekomen bij de gemeente Oirschot voor het herstel van Brinken/Plaetsen. De SBEO heeft meegewerkt aan de zoektocht naar geschikte locaties en de bijbehorende teksten.

Op dinsdag 11 december heeft wethouder Piet Machielsen officieel de nieuwe Plaetsen geopend. De plechtigheid vond plaats bij de Plaetse de Bollen bij de jeu de boulesbaan.

Alle Plaetsen zijn voorzien van een bank en een omheining d.m.v. een haag. Bij de Bollen en de Schepersweg is een schuilhut geplaatst.

Met behulp van deze STIKA subsidie en een gemeentelijke bijdrage zijn de volgende Plaetsen gecreëerd:

- 1) de Bollen (jeu de boules baan) tegenover huisnummer 6
- 2) Akkerweg, hoek Moleneind
- 3) Hedel, hoek Meijerijsebaan
- 4) Pandgat, voor huisnummer 12
- 5) Schepersweg, hoek Spreeuwelsedijk

Bierbrouwerij Oirschot

Het bestuur heeft gesprekken gevoerd met mevr. E. de Kroon over de restauratie en de herbestemming van de brouwerij met het voormalig woonhuis. Wij fungeren bij deze gesprekken alleen als gesprekspartner.

Archief Jac Priem

Het bestuur heeft in 2012 lang gezocht naar een tijdelijke verwarmde locatie, een ruimte van circa 30 m² voor het onderzoek "oeuvre Jac. Priem". De bedoeling is dat enkele leden van de SBEO zijn archief rangschikken en onderzoeken. De tekeningen en bescheiden van zijn belangrijkste werken zullen in het Regionaal Archief in Eindhoven opgeslagen worden.

De SBEO wil de honderdste geboortedag van Jac op 14 juni 2014 aangrijpen om zijn werk extra onder de aandacht te brengen.

Bedreigde gebouwen

Bestseweg 50 (gemeentelijk monument in vervallen staat). Boerderij wordt gesloopt en opnieuw opgebouwd. De bouwvergunning is verleend. Door langdurige leegstand en ingezakt dak, moet de boerderij ons inziens als verloren worden beschouwd.

Pallande 3 Verkocht. Stichting de Brabantse boerderij heeft een bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd.

Mousten 4 De SBEO heeft de bouwvergunning ingezien. In de eindgevel van de schuur komen 2 grote deuren en 2 grote ramen. Reden om bezwaar aan te tekenen tegen de gang van zaken in met name de Monumentencommissie. Gemeente wilde bezwaar behandelen in bezwaarcommissie. We hebben toen een brief geschreven dat dit niet meer nodig was.

Pandgat 12 Men wilde dit pand slopen. Vergunning nieuwbouw geweigerd.

Straten 13a Rijksmonument. Wordt gesplitst. Vergunning is verleend.

Kampsesteeg 16 Verkocht. Wordt gesloopt en een nieuwe “historische “boerderij” wordt gebouwd.

Notel 6 Rijksmonument. Is verkocht en wordt gerestaureerd.

Boterwijksestraat 2

Gemeente heeft sloopvergunning verleend. Als eigenaar de sloopdatum aan de gemeente heeft doorgegeven dan kan na 2 dagen begonnen worden met de sloop. De SBEO heeft samen met de St. Boterwijk met spoed een bezwaarschrift opgesteld en de zaak bij de voorzieningenrechter aanhangig gemaakt.

We hebben het proces bij de voorzieningenrechter verloren omdat er geen sprake was van een sloopvergunning, maar slechts van een sloopmelding waar geen bezwaar tegen gemaakt kan worden. De boerderij is daarna gesloopt. We hebben toen ons bezwaar bij de gemeente tegen de sloop ingetrokken.

Als gevolg van een omissie in het vigerende best. Plan Buitengebied zijn karakteristieke panden die als bedrijfspand worden gebruikt, op geen enkele wijze beschermd.

Daarna hebben we een bezwaar ingediend bij de gemeente tegen de uitbreiding van de loods. Wij vinden dat een industrieel pand in de cultuurhistorisch waardevolle Boterwijksestraat onacceptabel is zeker wanneer dit gesitueerd wordt tegenover twee Rijksmonumenten.

Logo

In 2012 hebben we het plan opgevat om een logo te ontwikkelen welke op briefpapier, folders, visitekaartjes, en spandoek gebruikt kan worden.

Onze vriend Rik Adriaans heeft een concept gemaakt waar het bestuur enthousiast over is.

Lijst met te beschermen panden

Na de uitspraak van de voorzieningenrechter waarin wij ongelijk hebben gekregen i.v.m. ons bezwaar tegen het slopen van de boerderij Boterwijksestraat 2 omdat het niet mogelijk is om op een sloopmelding een bezwaar in te dienen, is ons pijnlijk duidelijk geworden dat we grote haast moeten gaan maken met de bescherming van veel waardevolle panden.

Daarom gaan we samen met de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot op korte termijn een lijst maken van in onze ogen te beschermen panden in volgorde van prioriteit.

Gebieds- en ontwikkelingsgerichte erfgoedzorg

De SBEO heeft een beleidsnota gemaakt met de beleidskaders van het rijk: “Van object- naar gebiedsbescherming”. Behoud door ontwikkeling zoekt naar een balans tussen behoud van wat waardevol is en de ontwikkeling die nodig is om het erfgoed functioneel te behouden. Vooral richten op hergebruik van de gebouwen.

Bescherming historische muren

Een student van de HAS uit den Bosch heeft in opdracht van Kempengoed (deel van Streekhuis Kempenland) samen met de SBEO een onderzoek naar historische muren in de historische kern van Oirschot verricht.

Het rapport is op de website terug te vinden onder dossier “Cultuurhistorische muren”.

Evenemententerrein Oostelbeers

Het bestuur van de SBEO heeft een gesprek gehad met medewerkers van de gemeente over het plan een evenemententerrein aan te leggen bij de Oude Toren in Oostelbeers.

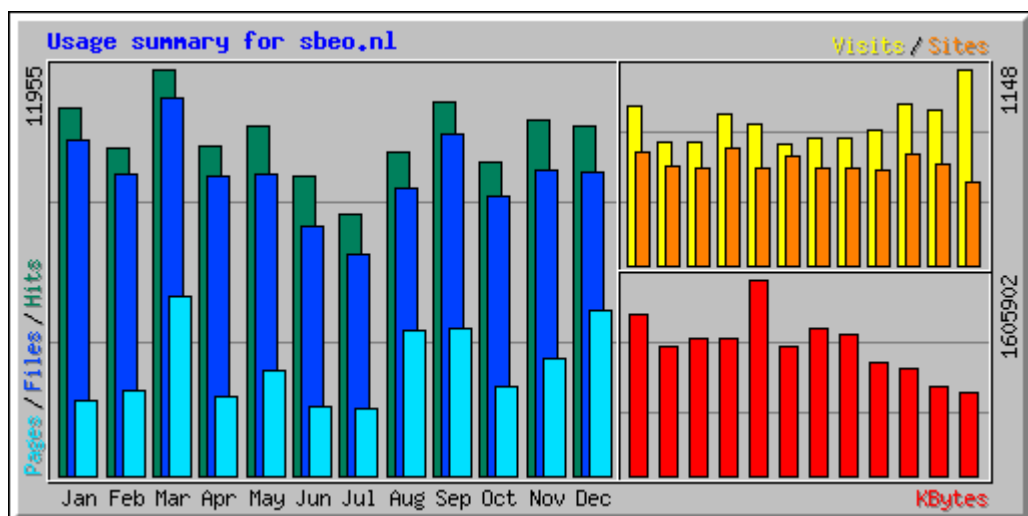
De geplande locatie, een eenzame toren buiten de dorpskernen, is uniek voor Brabant. De Oude Toren is een rijksmonument en is gelegen te midden van historische bolle akkers met zeer hoge cultuurhistorische en archeologische waarden.

Het bestuur is het niet eens met deze locatie en het mogelijk bij de Oude Toren te bouwen gilde-gebouw. SBEO vindt dat het onderkomen voor het gilde beter in de Oude Toren kan worden gerealiseerd en heeft middels een brief bezwaar aangetekend bij B&W. Zij vindt verder dat de oorspronkelijke gracht met aarden wal hersteld zou moeten worden.

Website

De website voldoet in een grote behoefte en is vele malen bezocht.

Zie onderstaande statistieken van 1 januari 2012 t/m 31 december 2012.

Summary by Month										
Month	Daily Avg					Monthly Totals				
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Dec 2012	330	287	156	37	491	679359	1148	4846	8898	10249
Nov 2012	347	299	115	30	588	736430	912	3456	8973	10427
Oct 2012	297	264	85	30	647	877359	944	2635	8203	9222
Sep 2012	365	334	144	26	554	919340	785	4332	10025	10961
Aug 2012	306	272	138	24	573	1160967	747	4297	8455	9492
Jul 2012	248	209	63	24	565	1197849	746	1968	6481	7697
Jun 2012	293	243	68	23	637	1062882	704	2052	7309	8818
May 2012	331	285	99	26	566	1605902	825	3073	8856	10267
Apr 2012	323	292	78	29	688	1130674	882	2347	8786	9716
Mar 2012	385	358	169	23	570	1114900	722	5249	11113	11955
Feb 2012	331	306	87	24	578	1048812	722	2528	8874	9623
Jan 2012	347	317	70	30	660	1312221	930	2198	9838	10782
Totals						12846695	10067	38981	105811	119209

Naschrift.

Het bestuur neemt de gelegenheid van dit jaarverslag te baat iedereen hartelijk te bedanken voor hun bijdragen in enigerlei vorm aan de activiteiten van onze Stichting.

Ons hoogste doel zou moeten zijn de overbodigheid van de Stichting.

Gezien de omvang van de activiteiten in dit afgelopen jaar zal dit nog wel even op zich laten wachten.

Wij doen een dringend beroep op onze vrienden en vriendinnen om ons te versterken in het bestuur. Met name zoeken wij personen uit de Beerzen en Spoordonk.

Het bestuur van de SBEO

Oirschot 13-6-2013